

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez pril. dene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 avč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi oglasni naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici Molin piccolo št. 7. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Torre Bianca 12.

Razširjenje deželnega realnega gimnazija v Pazinu v višjo realko.

Govor posl. Vekoslava Spinčiča v seji deželnega zbora istrskega dne 30. oktobra 1903.

Visoka zbornica! Ako tudi smo morda do sedaj govorili ob kakih točkah, da nekoliko zategnemo razpravo, in to zato, ker ste nas užalili — ali ob tej točki, ne bomo govorili, tudi če podaljšamo razpravo z namenom, da isto zategnemo, ampak, ker čutimo vročo potrebo, da damo izjava čutstvu večine prebivalstva te pokrajine nasproti vsemu, kar je tu rečeno v poročilu deželnega odbora in poročilu komisije. Da se bo vedelo, o čem je govora in da bo prebivalstvo v Istri moglo znati, za kaj gre tu in kako se dela in kako troši, bodi mi dovoljeno, da najprej konstatiram nekoliko točk iz poročila deželnega odbora na to zbornico. Pred vsem pravi, da je deželni zbor sklenil že l. 1872, da osnuje v Pazinu kako srednjo šolo. Konstatirajoči to, pravim nadalje, da je, kakor je videti iz tega poročila, bil oni sklep deželnega zbora izveden še le leta 1898, torej po 26 letih! Za sedaj samo konstatiram, ali pozneje se povrnem k temu. Poročilo pravi, da je deželni odbor leta 1898 uresničil ta sklep od leta 1872 in da mu je pritrjevalo prebivalstvo vse Istre in tako rekoč ploskalo.

Jaz pa pravim, da to ni bilo nikakor splošno ploskanje, občno odobravanje, ker vemo, da večina prebivalstva te dežele, vsi Hrvati in Slovenci, ki čutijo za svojo kri in svoj jezik, ne odobravajo tega, ampak obsojajo, kakor so izrekli to v raznih protestih. Trdi se nadalje, gospoda, da bi oni, ki sedaj zahajajo v realni gimnazij v Pazinu, morali obiskovati ali višjo gimnazijo v Kopru ali v Trstu, ali v Tridentu, ali pak realko v Trstu. Vidite torej sami, da imate vi za italijansko narodnost razmerno mnogo zavodov, v katere morete zahajati in ki so dovolj blizu. Imate realko, če tudi ni cesarsko-kraljevska, ampak jo vzdržuje mesto tržaško, ki je vam vladajoči stranki sorodno, in morete torej obiskovati to realko. Mi pa doli do Spiljeta nimamo nikake realke. Na dalje hočem povdariti iz poročila, da se je deželni odbor, razmišljajoči, ali naj bi se odločil za višji gimnazij ali realko, odločil za realko radi tega, ker bi v protivnem slučaju škodoval Kopru. To je resnica. Ali treba dodati še drugo resnico, da v Pazinu sploh ni trebalo ustvarjati ne gimnazija, ne realke, v obče nikake sredoje šole, ker bi Koper po-

polnoma zadostoval. Oni učenci, ki bi hoteli obiskovati realne nauke, morejo iti v Trst na italijanski zavod. Jaz spominjam zopet, da se je deželni odbor odločil za realko, a da ni jemal nikakega obzira na potrebe, ki jih ima hrvatski in slovenski narod. Pravi se, da bi se moglo prigovarjati, da je bilo na vsej niži realki samo 42 dijakov, a samo 7, ki so dovršili nauke. Čemu naj bodo razredi samo za 7 učencev? In potem se govori, da prigovor ne velja radi tega, ker v Trstu obstoji mestna realka, v kateri je italijanskih učencev iz Istre. Pravijo nadalje, da je v Pulju nemška mornariška niža realka, v katero se zahajajo učenci italijanske narodnosti ali »Istranci«, ker deželni odbor nikjer ne pravi, kjer navaja dijake, so li ti te ali one narodnosti, ampak pravi le, da so Istranci. Pravi se nadalje, da jih je nekoliko na realki v Gorici, a da jih je tudi na državni nemški realki v Trstu — pak se sklepa na to, da, ako bi se vsi ti učenci združili ali vsaj večina njih iz vseh teh zavodov, ako bi vsi prišli na višjo realko v Pazin, ali vsaj dober del njih, da potem ne bo več 7 dijakov, marveč toliko, da bo dokazana potreba 5 razredov, v obče višje realke. Ali jaz mislim, da to umevanje deželnega odbora nima mnogo podlage. Kakor so se ti učenci učili do sedaj na družini zavodih, zadosti blizu, v Trstu in v Pulju, tako bi se mogli vzgajati tam tudi na dalje brez bremena za deželo, kateri jih hočejo naprtiti. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 11. novembra 1903

Državni zbor. Duri deželni zborov so se jele zapirati. Včeraj so se zaprle v Inomestu in Črnovcih. Deželnozborska kampanja se zaključuje in bliža se državnozborska. S tem postaja zopet pereče vprašanje: bo-li funkcioniral naš osrednji parlament? Avspicije, ob katerih se bliža otvoritev istega so vse prej, nego ugodne. Dr. Koerber je se svojo nemško-strankarsko pobarvano državno politiko izbil dno sodu češke potprežljivosti, da so se združile vse tri glavne češke stranke, da stori konec tej politiki hipokrizije, tj. politiki z nemško-nacionalnimi namerami, ki se skriva pod krinko, neke vedno zatirane vladne »objektivnosti«, ki je pa na sredi votla, okolo pa je nič ni.

Državni zbor bo funkcioniral kakor mlin, ki ropota, a nič ne melje. Praška »Politika« pravi, da se bo »delovanje« državnega zbora omejalo le na reševanje nujnih predlo-

gov. Opozicija da se bo izdatno posluževala materiala, ki ga nudijo dogodki na Ogrskem v obilni meri.

Pa glejte: tudi listi, ki so zainteresirani na obstanku Koerberjeve vlade, se sklicujejo ravno na te dogodke na Ogrskem, da bi pregovorili državnozborske stranke, da ne bi preprečale delovanja državnega zbora. To je zopet poskus, da bi radi interesov države in monarhije stranke ustrezale Koerberjevi vladi. Narodi v Avstriji naj bi se sami podrejali postu, naj bi zapostavljali svoje aspiracije in naj bi ustvarjali protitežje proti ogrskim pretenzijam in — naj bi v ta namen pozabljali na rane, ki jim jih seka Koerberjeva vlada! Dr. Koerber je sploh izgubil pravico do klicanja na boj proti Ogrom.

On je tudi kriv, ako ostanejo Madjari požrešni in neodjenljivi. On je zaklinal industrijalec, naj besede »ločitev od Ogrske« niti ne izgovarjajo, ker da pogodba se mora skleniti na vsaki način.

Če se torej gospod Koerber nadeja, da s kazanjem na Ogrsko zagotovi funkcioniranje parlamenta, so njegovi računi brzkone zgrešeni. Dr. Koerber je Čehi in nas Jugoslovane prisilil, da moramo misliti le na-se in svojo obrambo pred nevarnostjo njegovega, Koerberjevega sistema. Proti volji Čehov in Jugoslovancov pa parlament ne bo deloval. Dr. Koerber misli vedno le na-se in svoje Nemce; Nenemci pa morajo biti toliko močje, da bodo tudi brez njegovega dovoljenja in proti njegovim računom — mislili na-se!!

Zjedinenje čeških strank in možni nasledki. Včeraj smo odgovarjali na grožnje dru. Koerberju prijaznih listov s § 14. Izlasti smo zavrnili trditve, da bo za Koerberja še ugodnejše, ako bo vlad obstrukcije Čehov mogel vladati brez parlamenta.

O tem pa pozabljajo ta Koerberjeva glasila, da parlament voli delegacijo, katera ima dovoljevati sredstva za skupne stvari in posebno za vojaštvo, katera reprezentira — kar ravno ti listi vedno in posebno povdarjajo — moč in jedinstvenost države.

Kaj, ko bi združene češke stranke, desar do sedaj niso storile, obstruirale danes ali jutritudi volitve v delegacijo? Kaj ko bi Čehi, posnemaje izgled brezobzirnih Madjarov, začeli odre kati sredstva, ki jih potrebuje skupnost monarhije, istotako kakor država odreka nemškimi narodom ekzistenčne pogoje? Bi se li gosp.

večerov, ki nam delajo zatišje pri kaminu prijetno. V tem hipu v sobi zbrana rodbina se ni menila ne za odsotne služabnike, ne za ljudi brez ognjišča, niti za poezijo, izvirajočo iz zimskega večera. Zaupajoči v varstvo starega vojaka, so se udali žena in otroci radosti, ki jo povzroča družnako življenje, če nikdo ne moti čustev, če pogovore, poglede in igre življati ljubezen in odkritosrčnost.

General je sedel, ali bolje rečeno ležal v visokem, prostornem naslonjaču v zakotju kamina, kjer je svetil dobro podkurjen ogenj, razširjajoči dobrodejno toploto, znak hudega mraza izven hiše. Sloneči na robu naslonjača in drže se lahko naprej, je zavzemala glava tega vrliga očeta lego, katere malomarnost je izražala popolen mir in sladko zadovoljnost. Njegovi na pol odrveneli, lahko in naslonjača viseči roki sti izpopolnjevali izraz njegove sreče. Opazoval je najmlajšega svojih otrok, komaj petletnega dečka, ki se, na pol nag, ni hotel dati sleči od matere. Deček je bežal pred spalno srajčico in ponočno čepico, s katerima mu je večkrat zapretila markiza; branil je čipkasti ovrtnik in se nasmiheval materi, kadar ga je klicala, ker je zapazil, da se sama smehlja otroškemu upiranju. Nato se je jel igrati znova z isto-tako ljubko, toda še bolj nagajivo sestrico, govorečo bolj razločno, nego on sam, čegar

Koerberju tudi tak dogodek zdel tako »prijeten«?! Mi menimo, da ne. Mi pa smo osvedočeni, da Čehi začno rabiti skrajna sredstva, ko že vidijo, da se v naši državi ne prihaja do pravice drugače, nego se silo. Naše slovenske poslance pa morajo siliti že dogodki na Koroškem, kjer se brutalno zatira naš narod, da se brezpogojno in brezobzirno pridružijo taktiki Čehov. Ako se to zgodi, čemur se nadejamo, potem pač ne bo imel g. dr. Koerber povoda za veselje na »prijetni« situaciji, katero mu pripravljajo češki poslanci. Da vidimo, da-li bo res dr. Koerber tisti »zadnji«, ki se smeje, in sicer opravičeno, smeje!

Shod avstrijske socijalno demokratske stranke. Kakor so čitatelji izvedeli že iz brzojavke v predčerašnji številki našega lista, pričel je istega dne na Dunaju shod avstrijske socijalno-demokratske stranke. Predsednikom sta bila izvoljena Tomžik z Dunaja in Nemeš iz Prage. Ko so se izvolili še prisedniki v predsedništvo in tajniki, zapričel je strankin tajnik Skaret svoje poročilo o delovanju osrednjega strankinega vodstva. V istem je rečeno, da se stranka med vsemi avstrijskimi narodi razširja. V poletju letošnjega leta zopet zapričeti boj za splošno volilno pravico da je prinesel stranki mnogih agitatoričnih uspehov.

V populudanski seji istega dne razvila se je obširna debata o tajnikovem poročilu. Iste so se udeležili delegati Seliger (Toplice), Nemeš (Praga), Dorbič (Spljet) in Schlossnickl (Sternberg). Po zaključnem govoru tajnika Skareta je shod na Reumannov predlog dal strankinemu vodstvu absolutorij.

O parlamentarnem delovanju socijalističnih poslancev poročal je državnozborski poslanec Hannich. Povdarjal je, da avstrijska socijalna demokracija ne more ničesar doseči od parlamenta, ki sloni na privilegijah. — Glavni postulat socijalistov je uvedenje splošne in direktne volilne pravice. Kadar bo ta dosežen, potem bodo poročila o uspehih socijalno-demokratskih poslancev v parlamentu mnogo ugodnejša.

Temu poročilu sledila je razprava, v kateri se je oistro kritiziralo delovanje socijalističnih poslancev. — Delegat Winarsky (Dunaj) je kritiziral stališče socijalističnih poslancev nasproti predlogi glede novincev. V mnogih okrožjih da so zahtevali socijalisti, naj bi njih poslanci v parlamentu obstruirali vojaško predlogo. Poslanci so se takrat izgo-

nejasne besede in zmedene misli so bile starišema skoro nerazumljive. Majhna Milica, dve leti starejša od njega, je že vzbujala z žensko nagajivostjo brezmejen smeh, ki je navidezno brez vzroka izbruhal. A, če si ju videl valjati se pred ognjem, brez srama kažoča svoji ljubki, obilni telesci, svoje bele, nežne oblike, in videl, kako so se zmešali njuni črni in plavi kodri, kako sta trkala drug ob drugega njuna obrazka, na katerima je tvorila radost dražestne jamice, tedaj sta gotovo razumevala oče, izlasti pa mati, ti majhni za njiju značilni in od njiju ljubljene srei. V primeri z živimi barvami njunih oči, njunih radostnih ličic, belih polti, se je zgubivala krasota cvetlice na mehki preprogi, pozorišču njenega radovanja, kjer sta padala, se prekrcevala, se borila ter valjala, vse brez nevarnosti. Možu nasproti je sedela na drugem koncu kamina mati na majem divanu, obdana od raztrošenih oblek, ter čakala mirno z rudečim čevlčkom v roki. Njena omahljiva resnost se je spreminjala v lahen smehljaj, kažoči se na njenih ustnih. V svojih šest in tridesetih letih je bila še vedno lepa, kar je morala pripisovati redki dovršenosti potez njenega obraza, kjer so gorkota, razsvetljava in sreča povzročali v ta hip neki nadnaravni čar. (Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac. Poslovenil K. Z.

V.

Dvojno snidenje.

Neki star Napoleonov orodnančni častnik, ki ga hočemo imenovati le markiza ali generala, in ki se je bil za časa restavracije povzpел do visoke časti, je preživel lepih daj v Versailles, kjer je stanoval v poletni hišici mej cerkvi in barijeri de Montreuil, ob poti, ki vodi v drevored Saint-Clouda. Služba na dvoru mu ni pripuščala, da bi se odстранjal z dvora.

Ta paviljon je bil (postavljen nekoč v zavetje za ljubezenske spletke kacega visocega gospoda) jako prostoren. Vrtovi, sredi katerih je stal, so ga oddaljevali na desno in levo od prvih hiš Montreuil in od koč, postavljenih pri barijeri. Tako so imeli gospodari tega posestva, ne da bi bili preveč osamel, v najbližji bližini mesto in vse prijetnosti samote. V čudnem nasprotstvu sta pročelje in glavni portal hiše vodila neposredno ven na pot, ki je bila morda nekdanj malo

obljudena. Ta krasni paviljon je dal posta, viti Ljudevit XV. za gospico de Romans.

Necoga zimskega večera so bili marki, njegova suproga in otroci sami v tej samotni hišici. Njihovi ljudje so dobili dovoljenje iti v Versailles obhajati ženitovanje jednega svojcev; in meneč, da jim obhajanje božičnih praznikov, zvezanih s to okolnostjo, da pri gospodarih dovolj opravičenja, so brez pomisleka stavili to svačenoost dlje časa, nego jim je bilo dovoljeno po hišnem redu. Ker pa je general slovel kakor človek, ki ni nikoli opuščal, da ne bi z neupogljivo voljo izpolnjeval svoje besede, niso nepokorneži plesali brez vsake vznemirjenosti potem, ko je bil potekel čas za povratek. Ura je odbila jednajst, a nobenega služabnika ni bilo od nikoder. Grobna tišina je vladala na deželi, in lahko je bilo ališati, kako je sever od časa do časa zapiskal skozi črno vejevje, tulil okrog hiše ter se lovil po dolžih hočnikih. Mraz je bil očistil zrak do dobrega, premrazil zemljo ter se polotil hodišč, da je zadobilo vse neko zvokost, čije pojavi nas iznenadajo vsikdar. Težki koraki zakasnelega ponočevalca ali drdranje v Pariz vračajočih se voz izvožekov je glasno odmevalo in bilo je čuti še v večji daljavi, nego po navadi. Ovenelo listje, katero je rukai nenadni piš, je šumečlo na tlaku dvorišča. Skratka, bil je jeden onih

varjali s tem, da ne bi bilo koristno obstruirati, ker se na ta način onemogočijo izboljšanja predloge. Vendar pa socialisti tudi z ogibanjem obstrukcije niso ničesar dosegli. Govorniku je odgovorjal posl. Schubmeier, ki je menil, da se s samim povdarjanjem svojega stališča ničesar ne doseže. Tudi delegat Austerlitz (Dunaj) je pobijal Winarskyja in njegovo trditev, da je socialistična stranka paktirala s parlamentarizmom, imenoval otročjo. Socialistični poslanci niso hoteli dovoliti rekrute, marveč so hoteli preprečiti zvišanje kontingenta novincev. Ko je govoril še delegat Tušar (Brno), bila je seja zaključena in nadaljevanje razprave preloženo na večerjšnjo sejo.

Začetkom večeršnje seje poročal je delegat Vazec, da je na shodu navzočih 140 delegatov in sicer: 14 členov osrednjega vodstva, 8 poslancev in 118 zastopnikov volilnih okrožij in industrijskih grup. Po narodnosti delijo se delegati tako-le: 74 Nemcev, 39 Čehov, 15 Poljakov, 6 Malorusov, 3 Slovenci in 3 Italijani. Tudi delegat Prühauer (Solnograd) obsojal je postopanje socialističnih poslancev nasproti vojaški predlogi.

Njemu in Winarskemu odgovarjal je poslanec Daszynski in očital radikalcem, da ravno ti socialisti, ki najglasneje propovedujejo o radikalizmu, prihajajo potem k svojim poslancem s tako oportunističnimi in praktičnimi zahtevami, da ni mogoče pojmiti, kako naj se organizirane delavce vodi k istim ministrom, katere se v zbornici zasramuje za zločince. Se samimi radikalnimi načeli in radikalno politiko, kakoršna priporoča Winarsky, se obetoj razredne države ne skrajšajo niti za en dan. Govornik je povdarjal, da je ravno v vojaških stvareh stranka mnogo dosegla v parlamentu. Dan za dnevom dobiva pisma, v katerih se mu zatrjuje, da se v vojaški obrača mnogo na boljše. Na to je govornik izjavil, da se je socialistična stranka tudi v obseku za plovne kanale potegovala za deseterurno delo, dasiravno se je že neštevilnokrat dokazalo, da je mogoče uvedenje osemurnega delavnika; tudi to mogel bi Winarsky prikazovati kakor izdajstvo. Tako-zvani radikaleci pozivljajo se radi na »priprostega delavca«, kateri ne more razumeti taktike poslancev; ali ta »priprosti delavec« bo lažje razumel tudi malo skrajšanje dnevnega delavnega časa, nego povdarjanje programa. Posl. Daszynski zaključil je s trditvijo, da je politika »radikalcev« politika praznih besed.

Slednjič je govoril še dr. Adler, ki je tudi pobijal »radikalece«. Izjavil se je za to, da bi vsi oni, ki morajo nositi orožje, morali biti eno leto v vojaški službi, to da zahteva zdravje in vzgoja. Seveda bi se morala vojska demokratizirati. Govornik je povdarjal, da so oni socialisti, ki so bili v vojakih, za razredni boj mnogo sposobnejši, nego pa ostali.

Škofovske konference. V knezo-nadškofjski palači na Dunaju pričele so se večerj jesenske konference škofov tostranske državne polovice. Navzoči so bili: predsednik kardinal knezo-nadškof dr. Gruscha, kardinal knezo-nadškof Skrbensky (Praga), ekscelence nadškof Blezevski (Lvov), ekscelence škof Bauer (Brno), ekscelence knezoškof Khan (Celovec), knezoškof Napotnik (Maribor), knezoškof Jeglič (Ljubljana), škof Nagl (Trst) in škof Dobrava (Kraljevi Gradec). Škofovske konference trajale bodo bržkone ves teden.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru nižje-avstrijskem je posl. dr. Medinger uložil predlog, ki pozivlja vlado, naj spopolni telefonsko mrežo v vsej Avstriji. Do viharov prizorov je došlo radi župana Krčeka v St. Pöltnu, ki je hud sovražnik krščansko-socialne večine tega deželnega zbora. Letele so psovke »lažnik«, »tate«, »defraudante« itd. Ko so se izkričali, so prešli na dnevni red.

V deželnem zboru štajerskem so večerj vsprejeli načrt volilne »reform«, s katerim se uvaja direktna in tajna volitev in se uvaja tudi peta kurija z mandati, po eden na vsako volilno okrožje. Službena brozjavka trdi, da je bilo vsprejetje tega načrta radostno pozdravljano od vseh strani zbornice.

Zasedanje dežel. zbora tirolskega je bilo večerj zaključeno v znamenju premirja. Posl. Malfatti je izjavil v imenu italijanske manjšine, da bo ista v zmislu dogovora, glasovala za vsprejetje vseh zakonov, da se pa s tem nikakor ne odpoveduje svojim zahtevam po avtonomiji.

Zaključeno je bilo večerj tudi zasedanje deželnega zbora bukovinškega.

Položaj na Ogrskem. Zadnje dni začele so se stvari na Ogrskem obračati za Tiszo navidežno ugodno in optimisti so že prorokovali, da se Tiszi vendar posreči ureditev ogrskega parlamentarnega življenja. Predvčerajšnji sklep Košutove stranke, s katerim se je poslancem dalo na svobodo, ako se hočejo posluževati obstrukcije ali ne, pa je bliskoma podrli vse Tiszove zračne gradove in v ogrski zbornici je zopet obstrukcija pred vratmi. Morda ne bo več tako silna, kakor je bila do sedaj, a vendar bo onemogočila redno parlamentarno delovanje. Ministri so se že posvetovali, kako stališče naj vlada zavzame proti obstrukciji, a do sedaj menda niso še prišli do definitivnega sklepa. Zagotavlja se, da misli Tisza nasilno zatreti obstrukcijo in spraviti tako pod streho državni proračun in vojaško predlogo.

Tržaške vesti.

Je li kdo, ki misli res — pošteno? Iz delavskih krogov smo prejeli: Zadnje čase čitamo v primorskih listih — slovenskih in italijanskih — stvari, o katerih smo često razmišljevali tudi mi, pa si nismo upali znanjimi na dan, videči, kako se z našimi sodeželani italijanske narodnosti, ne daje govoriti kaj pametnega. Sedaj pa so se menda — vsaj videz je tak — stvari obrnile na bolje v toliko, da se more vsaj pisati o koristi, ki bi jo imeli vsi skupaj od sporazumljenja med domačimi Italijani in Slovani.

V Trstu smo sicer imeli že pred 15—16 leti Italijanov, ki so v zaupnih pogovorih zatrjali, da bi želeli sloge med obema avtohtonima plemenoma. Ali to je bilo le tako teoretično, v praksi pa je bilo nasprotno. Čim smo jim mi omenjali svoje narodne zahteve, potrebe in pravice — med temi v prvi vrsti slovenske šole — so se ti prevezni apostoli miru zgražali nad našimi željami, in so nam, ako smo energično povdarjali te zahteve svoje, odgovarjali kar naravnost: »Šole, slovenske šole v Trstu vam ne damo nikdar! Slovensko šolo zahtevajte v — Ljubljani, ali v laškem Trstu je ne dobite!«

Dovoljevali so nam milostno, da moremo v svojih ožjih krogih svobodno govoriti svoj materini jezik; zagotavljali so nam bratstvo in prijateljstvo, toda s pogojem, da ne zahtevamo nikakih narodnih pravic v laškem Trstu!

Sedaj pa se je — kakor rečeno — razpoloženje nekoliko spremenilo, vsaj za videz. Sedaj je začelo tudi ultra-italijansko časopisje (izvzemši ono, ki je strogo židovsko) pisati bolj spravljivo. Sedaj so začele nastopati v Trstu tudi neke stranke, ki nam obljubljajo enakopravnost.

Za Slovence navstaja vprašanje, kako naj se vedejo nasproti tem strankam, nasproti tej spremembi v mišljenju, ki se je jelo pojavljati vsaj v enem delu italijanskega meščanstva?

Nam ni znano, kako mislijo naši voditelji, tudi nočemo nikakor preudicirati njihovim morebitnim sklepom. Le svoje mnenje hočemo povedati na skromen način, kakor moremo po svojem priprostem razumu.

Prva dolžnost naša je, da smo skrajno previdni in da ne zaupamo slepo nikomur, dokler ne dobimo garancij in gotovosti. Kdor nam hoče biti prijatelj in bi hotel, da smo mu mi prijatelji, mora izjaviti slovesno, da priznava enakopravnost Slovencev in Italijanov na tržaškem ozemlju in v vsem Primorju sploh. Zato zahtevamo od onih, ki se nam kažejo sedaj nekako prijazne in spravljive, da v bližnji bodočnosti in na način, ki bo izključal vsaki dvom, izjavijo izlasti: ali priznavajo našo pravico do slovenskih šol v mestu tržaškem? To je kardinalna naša točka in preko te točke ga ni sporazumljenja z nikomur! Le ozi, ki bo javno, na shodih in v listih, priznaval to našo pravico in ki bo pripravljen javno in odločno podpirati našo zahtevo po slovenski šoli v mestu — le oni sme računati na naše simpatije! Ali povdariti moramo, da ne mislimo morda na kake posamične osebe, morda kakega Slovence, ki je člen kake italijanske stranke. Z izjavami posamičnikov, katerih izjave niso nikakor obvezne za stranko, nam ni ustrezno nimalo! Stranka kakor taka nam mora podati zadovoljivo izjavo!

Dokler nam Italijani ne priznajo, ozi-

roma ne dovolijo prepotrebnih slovenskih šol za tisoče naše slovenske dece, do tedaj ni in ne more biti govora o kakem zbliznanju obeh plemen. Tako izjavo nam morejo podati prav lahko, ker mi zahtevamo svojo šolo, le za slovenske otroke in ker niti v sanjah ne prihaja na misel nikomur med nami, da bi hotel poslovenjati italijanske otroke. Mi bomo veikdar spoštovali svoje sosede, ali tudi oni morajo spoštovati nas in nas priznavati enakopravnimi z njimi!!

Naroden delavec.

Nemška šola v Opatiji podržavljena! Iz verodostojnega vira smo izvedeli, da je dunajska vlada zagotovila Nemcem v Opatiji, da v kratkem podržavi tamošnjo privatno nemško šolo. To je zopet kričoč dokaz vladine pristranosti. Slovenci, katerih je v Trstu toliko tisoč, morajo akoravno so siromašni narod, sami vzdrževati svoje tamošnje šole, a peščica opatijskih Nemcev, ki se vedno bahajo s svojim bogatstvom, hoče vlada z našim denarjem pri-skočiti na pomoč. V Opatiji ni niti vojaških niti uradniških nemških rodbin, in vlada niti nima tega razloga, s katerim skuša opravičiti svoje nemške šole v Trstu, Pulju, Zadru in drugod. Čisto jasno je torej, da namerjano podržavljenje privatne nemške šole v Opatiji ni čisto nič drugega, nego korak na poti do germanizacije, katera je glavni cilj vseh naših vlad.

Neka ljubljanska hranilnica! Pišejo nam: Najviša instanca v Trstu — to je »governor« na Goldonijevemu trgu — piše v obeh svojih izdanjih, v katerih poroča o nesreči, ki se je dogodila minolo soboto na gradbi »Narodnega doma«, da to zgradbo zida — neka posojilnica iz Ljubljane!

Jaz bi se še nadalje smejal bedastim čitateljem teh židovskih glasil, da ni med našim nižim ljudstvom ljudi, ki niso mojega mnenja v tem oziru.

Vsi mi tržaški Slovani in z nami vsi ostali naši bratje dobro vemo, da tržaški »Narodni dom« zida »Tržaška posojilnica in hranilnica« z denarjem Tržačanov. Kakor mi, vedo to tudi tržaški Italijani in žajimi tudi tržaški Židovi. Da pa »Piccolo« piše tako, kakor piše, je znamenje, da piše za bedake, kateri mu verjamejo vse in bi mu tudi verjeli, ko bi pisal, da je morje zmrznilo o sv. Jakobu! Po mojem mnenju je tu nepotreben vsaki popravek, ker nevhvalno delo je, kaj dokazovati, ko vedo, da lažejo, a vedo tudi, da imajo za sabo take čitatelje, ki jim verujejo vsako in tudi najdebelejo laž. Vspričo tega občinstva ne preostaja nam »zabitim« Slovanom družega, nego da se jim smejemo pomilovalno! Pa tudi v slučaju, da bi nam res kaka ljubljanska banka zidala narodni dom, ne bi nas to čisto nič ne ženiralo, ker mi potrebujemo »Narodni dom« in bi ga vsprejeli tudi od ljubljanske banke, ko bi ne imeli svoje vrle »Posojilnice«, ki nam pripravlja lepo narodno ognjišče!

O ljudskem javnem shodu pri sv. Ivanu dne 8. nov. 1903. nam je došlo naslednje poročilo:

Predsedoval je Peter Duiz, zapisnikar je bil sklicatelj shoda Fr. Mekinda. Oblast je zastopal policijski viši komisar Pertot. Shod se je otvoril ob 2 $\frac{1}{2}$ uri pop. V otvoritvenem govoru se je pozivljalo zborovalce na mir in red ter se je izrekel pozdrav vsem domačinom okolice sv. Ivana.

Prvo besedo je dobil tajnik društva Fran Mekinda, ki je v jako dolgem govoru pojasnjeval položaj današnjega delavstva v okolici ter rekel da so v okolici pravi domačini-Tržačani, a na uživanju pravic so vendar zadnji. Govornik je ostro prijel italijansko camorro in je vkleknil, da bi bili boljše storili, ako bi namesto italijanske trikolore razobešili na magistratu hleb črnega kruha za brezposelne ljudi.

Druga točka je bilo vprašanje, da-li ima domačin pravico do dela? Govornik je povdarjal, da to se ne da doseči s silo; pač pa je doseči to s slovo vseh domačinov-Tržačanov. Žigosal je italijansko brezumno go-spodo, in izlasti žide. — Sramota da je za vsakega trgovca ali podjetnika, ako si tu nabira kapital, a zaslužka daja tujcem, dočim smatra domače delavce za nesposobne ničvredneže. Dalje je govornik napadal socialno-demokratsko stranko in nje internacionalizem, ki da je v pogubo domačim delavcem. (Viharno pritrdjevanje.) Govornik je očital izlasti voditeljem italijanske demokracije, da je v zvezah z vladajočo italijansko stranko.

Shod je bil zaključen s priporočilom domačim delavcem, naj se drže gesla: Najprej meni, potem tebi. Živelo delo in kruh!

Podporno društvo za slovenske vi-sokošolce na Dunaju (v pisarni dvornega in sodnega odvetnika gospoda dra. Klem. Seshuna, Dunaj, I., Singerstrasse 7) vabi na XV. občni zbor, ki bo dne 14. nov. t. l. v dvorani »Slovenske Besede« na Dunaju, I., Bräunerstrasse 7, I. nstr. Začetek ob 6 uri zvečer. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov. 5. Volitve. 6. Slučajnosti.

Odbor vabi na ta občni zbor z ozirom na to, da je to društvo prepotrebno zaradi zelo slabih gmotnih razmer na Dunaju učečih se naših akademikov, katerih število narašča leto za letom in prosi rodoljube, naj pristopijo k društvu kakor člani s primernim zneskom.

Veselica »Zarje«. Odbor pevskega društva »Zarja« v Rujanu naznanja slavnemu občinstvu, da se za veselico, katero priredi to društvo v nedeljo, dne 15. t. m. v »Narodnem domu« v Barkovljah, ne bodo razpošiljala posebna vabila.

Pevsko društvo »Zastava« v Lonjerju naznanja, da je svojo veselico, naznanjeno za dan 15. t. m., preložilo na dan 21. t. m., ker bo dne 15. t. m. veselica bratekega društva »Zarja«.

»Tržaška sv. Jakobska godba v Tr-stu«. Na občnem zboru prijavilo se je nekoliko novih členov in podpornikov. Vse kaže, da se vzbudi zanimanje za našo godbo v širših krogih.

Podpisani odbor se obrača ponovno do vseh, ki imajo veselje do godbe, da bi pristopili našemu društvu. Godba je plemeniti šport, ki razveseljuje tudi tiste, ki niso godeči. Vpišite se kakor člani našega društva, podpirajte nas, privedite nam še drugih moči, da bomo z združenimi močmi dosegli čim več. Sedež društva je v ulici Sette Fontane št. 4. pri gostilni »Al Spazzacchino«. — Na občnem zboru bili so voljeni v odbor sledeči gg.: Josip Rože, predsednikom, Tomaž Hrast podpredsednikom, Josip Zadnik tajnikom, Fran Šubic blagajnikom, Josip Durnik in Rudolf Kompara pregledovalcema računov, Fran Šešek odbornikom.

Vaje se bodo vršile odslej trikrat v tednu: ob torkih in petkih za vajence, ob sredah pa za stare člene. — Veselica, ki se je imela vršiti na 25. novembra, je radi zaprek na strani g. učitelja preložena na dan 3. januarja 1904. l.

O d b o r.

Javna zahvala. Podpisani si šteje v prijetno dolžnost zahvaliti se vsem, ki so, kakor sibi pripomogli k tako veličastnemu vspehu veselice minole nedelje. Posebe se še izreka topla zahvala slavnemu pevskega zboru »Bratovščine sv. Cirila in Metodija«, kakor tudi ostali gospodi, ki je blagovolila preplačati vstopnino, oziroma kaj podariti na korist društvenega fonda.

Dalje se izreka zahvala gospici igralki in gg. igralcem za trud za uprizoritev igre in gg. Škrinjarju, Škedlju, Štoku in Rožetu za pomoč pri blagajni in v dvorani.

ODBOR

pev. društva »Kolo« v Trstu.

Na koncertu »Kola« so darovali, oziroma preplačali vstopnino gg.: Vavovec Jakob 4 K, Ivanišević Filip, Srečko Bartelj in Purkard Jakob po 1 K 50 st.; Furlan Josip, Aharedo (?) in Košir Fani po 1 K; Barbič 80 st., I. I., Kamušič Miloš, Vekoslav Kodrič, Josip Kocijančič, Sešek, Staršinič, Stanko Godina in I. I. po 50 st.; Rapotec 40 st., I. I., Luka Bajt, Siegmund Ivan, I. I., I. Krebel po 20 st., I. I., I. I., I. I., I. I., Bč., Gr., N. N., N N, I. I. po 10 st. — Valentin Vrsbec 60 st.

Ker se niso mogli vdeležiti, so podarili gg.: Prunk Josip, Bratina A. in Neimenovani, po 1 K.

Slavni pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« v isti namen 10 K.

Okrajni predstojnik pri sv. Ani je preložil svoj uradni lokal v ulico dell'Istria št. 28.

Zaporedoma dvakrat so tatovi ulomili v stanovanju samskega zidarja Josipa Bogateca v Žavljah. Ko je Bogatec prišel v ponedeljek zvečer v svoje stanovanje, je zapazil, da je okraden; zmislnjalo mu je več obleke. Hitel je v Boljunc javit orožnikom tatvino. Predno je odšel, je seveda skrbno zaprl stanovanje. A glej, ko se je Bogatec po po-

lunoči povrnil iz Boljuna, je zopet našel vrata odprta. Vžgal je luč, da se ogleda po sobi in zagledal je — tatu, ki je klečal v nekem kotu in tšal ugasnjeno svečo. Razljučen Bogatec je malo obračunal zlopovom, priloživi mu par gorkih, a potem ga je zaprl v stanovanje in bežal zvat sosedu Deluca. Ta je prišel vrvi seboj in moča sta oba z združenimi močmi povezala tatu in ga zaprla v neko sobo. Tu sta ga obdržala večeraj zjutraj do 7. ure. V tem je prišel redar iz Škedenja, ki je avetiral tatova. Na to so prišli tudi orožniki iz Boljuna. Po cenitvi od strani policijskega nadzornika, znaša škoda, ki jo trpi Bogatec, 132 kron — a to pomenja vse njegovo premoženje. Za to je potreben in vreden, da mu pomorejo kaka usmiljena srca.

Napad in samomor. Včeraj dogodil se je v Škedenju veletragičen čin. Ob 10. uri zjutraj došel je namreč 21 letni delavec v tamšnjem plavžu, neki Anton Rauch v hišo domača na Mihaela Saneina Stareca in dvakrat ustrelil na Saneinovo soprogo, 31-letno Marijo, katera je ranjena na ustih in na prsih padla na tla. Na to je Rauch pobegnil na svoje stanovanje in se ustrelil. V hišo Saneina Stareca sta kmalu po dogodivšem se zločinu došla dva redarja, ki sta Marijo Sanein našli ležečo na tleh v kuhinji. Jeden redarjev tekel je po okrajnega zdravnika, dr. Lavrinsiča, drugi pa je šel iskat Raucha, katerega je našel umirajočega. Zdravnik je podal najprej ranjaki prvo pomoč, ko pa je prišel k Rauchu, bil je isti že mrtev. Ranjenko prenesli so v mestno bolnišnico. Na tozadnja vprašanja odgovorila je Sanein, da je bilo med njo in Rauchom le prijateljsko razmerje, dasiravno jo je Rauch večkrat nadlegoval z ljubimskimi ponudbami, o čemur pa ni hotela nikoli ničesar slišati.

Mala tržaška kronika. — Bog nas varuj pred prijatelji. Mornar P. N. Novak iz Makarske je razpolagal predvčerajšnjim z dvojnim, kar je potrebno za za bavo; imel je vso potrebno voljo za to in nekaj bankovcev v listnici. In izpolnil semu je tretji pogoj: našel je tudi dobrega prijatelja v osebi nekega Tomaža S. — Prijatelja sta prejubilirala vse popoldne, a na večer je nanesel slučaj, da sta ustvarila »kolegij«, ker se jim je pridružil še tretji dober prijatelj Janez Jakšič. In pili so ga, v neki goslini tako dolgo, da je Novaka silila ven nevarnost, da mu vince prekipi, kakor prekipeva lonček, če je — prepoln. Naslonil se je bil na zid in čakal potrpežljivo, da mu odnehajo bolečine. Med tem je prišel iz gostilne tudi Tomaž, a kmalo za njim Jakšič. Ta poslednji pa je opazil kako je prijatelj Tomaž brskat po žepih prijatelja slonečega ob zidu. In res: iz listnice Novakove je izginilo bankovcev za 80 gl. Tomaž je tajil in prisegal, da nič ne ve, kam so prišli Novakovi bankovci. Ali preiskali so ga in našli pri njem več kron denarjev. To je za doščalo. Tomaž je moral z došlim redarjem na policijo. Tudi tu je tajil. In še potem, ko je policijski uradnik našel pri njem, v pasu hlače, še drugega denarja, je prisegal, da on ne more umeti, kako so mu prišle krone ravno na to mesto hlače. — Da se pojasni, česar ni mogel umeti prijatelj Tomaž, so na policiji tega poslednjega pridržali v obiskih. Prijateljstvu med njim, ki je slonel na zidu, in njim, ki je napravil ekskurzijo v njegove žepe, pa je bržkone konec.

— Ljubitelj lepih uhanov je neki 25-letni Josip B., sicer trgovski agent — brez službe po svojem poklicu. Izlasti uhani v ušesih mladih deklet so mu ugajali zelo. Kar na ulici je ustavljal dekleta in jim odjemal uhane. Toda policija je zasledila tudi n'ega in je ostala gluha za njegove prisege o svoji nedolžnosti.

— Z voza je padel 16-letni Fran Prelec nekje od Divsče. Poškodovan se je tako, da so ga prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, kjer so ga vprejeli v deseti oddelek.

Vremenski vestnik. Včeraj toplome: ob 7. zjutraj 10.1, ob 2. uri popoldne 15.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 770.1 — Danes plima ob 10.12 predp. in ob 11.11 pop.; oseka ob 4.34 predpoludne in ob 4.32 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× V Ajdovščini se je poročil g. dr. Anton Breclj, privatni zdravnik, z gospi Alice Casagrande. Bilo srečno!

× Premeščenji oziroma imenovanje notarjev. Notar v Ajdovščini dr. Marko

Pascoletti je premeščen v Gorico; notar Artur Lokar, dosedaj v Kanalu pa je premeščen v Ajdovščino. Notarjem v Kanalu je imenovan notarijski kandidat v Gorici Ferdinand Trkič.

× **Službe državnopravnih funkcionarjev** so razpisane na okrajnih sodiščih v Kanalu, Kobaridu in Trzinu. V Kanalu znaša remuneracija 100 K, v Kobaridu 60, v Trzinu 280 K. Prošnje je predložiti najdalje do 15. decembra državnemu pravdnistvu v Gorici in morajo prositelji dokazati izlasti poznanje deželnih jezikov.

Vesti iz Kranjske.

* **Za Korošce.** »Splošno slovensko žensko društvo v Ljubljani« priredi veselico za siromašne Korošce. Društvo apeluje na rodoljubje in šlovekoljubje slovenskega občinstva.

* **Slovensko gledališče v Ljubljani.** Nedavno smo bili priobčili soglasno sodboto pokrajinskih Slovencev, ki prihajajo v Ljubljano, da je letos tamošnje slovensko gledališče na taki umetniški višini kakor še ni bilo doslej. Danes pa moremo zabeležiti nadaljno zadovoljivo dejstvo, da narašča tudi zanimanje med občinstvom za slovensko gledališče. Obisk je letos mnogoštevilnejši od predstave do predstave. V nedeljo sti bli n. pr. slovenski predstavi: popoldne in zvečer — a na obeh je bilo gledališče natlačeno polno. Tudi sleherni obmejni Slovenci se mora le radovati na povzdiganju tega našega kulturnega zavoda: z napredovanjem središča napreduje — ves narod.

— **Namesto 7 K 700 K po poštni nakaznici.** Na naslov mesarja Božiča v Sevnici je nekdo v Rodečah oddal 7 kron. Na doslej nepojasjen način pa je številka 7 mej potjo spremenila se v številko 700, k B-ziču je pa prišel neki mož ter ga nagovarjal, naj zanj vzdigne 700 kron. Oblast je zaprla sevniskega pismonošo Jelerja in Božičevo dekle, ker jih sumi, da sta krivata sleparije.

Razne vesti

O samomoru italijanskega ministra Rosano. Milanski »Corriere della Sera« od dne 9. t. m. pravi, da bi mogel pisati o pokojniku hudih stvari. Ali noče tega, da se mu ne poreče, da meče kamenje na grob. Vendar pa si ne more kaj, da ne bi zabeležil, da je sedaj pokojni italijanski finančni minister Rosano rešil iz zapora anarhista Bergamasco, ali s pogojem, da mu Bergamasco, ali kdo drugi izplača svoto 4000 lir kakor nagrado.

Sedaj je dotični anarhist objavil vso stvar v listu »Roma« in to je baje, največ uplivalo na pokojnika, da si je vzel življenje. Zraven tega pa je imel pokojni Rosano grenkih uric s svojo družino, osobito s sinovi, kateri so mu delali veliko in takih dolgov, da je moral pokojni nastopiti javno v časnikih proti razsipanju od strani njega sinov! Gotovo pa je toliko, da je moralo takemu možu, ki se je povsopel na toli visoko mesto v državi, postati življenje res nezno, ako si je končuje z lastno roko. Ali nekaj se nam vidi uganjka. Rosano se je usmrtil malo dni potem, ko je postal minister. Vzroki pa, izlasti rodbinske razmere, radi katerih se je usmrtil, gotovo niso bili novi, niso nastopili še le zadnje dni, marveč so gotovo datirali od poprej in psihologično zelo verjetno je, da ga je že kdaj poprej obhajala misel na samomor. Ne umejemo torej, kako je mogel Rosano vprejeti to visoko mesto ob polni zavesti, kako stoji stvari žojim?!

Naše mlekarstvo.

(Dopis s Kranjskega.)

I.

Temelj našemu slovenskemu narodu je veekakor dobro podprl kmetijski stan. In vsa zemlja, kjer biva Slovenci je vatvarjena nekako za pravi razvitek racijonalnega kmetijstva. Sicer bi se naši kraji, kjer imamo po božji previdnosti toliko prirodnih vodnih močij, lahko spremenili v najlepše in najrodovitnejše industrijalne kraje, a kdor pozna naš narod, bodisi od dobre ali slabe strani, ta ve, da našemu narodu manjka k temu dvojega: 1. Naš narod je konservativen od kože do mozga — torej plava in hodi najraje v onem mileju, kjer je taval že njegov stari oče in praded. In 2. naš narod nima v svoji sestavi ni mož-kapitalistov, ki bi se lahko bahali s

tako zvanim duhom podjetnosti. Kar imajo, to tišče z vsemi močnimi Wertheimovimi blagajnicami. A naše hranilnice in posojilnice, ki bi morale biti nekako osrčje, od koder bi se morala ravno taka podjetja najkrepkeje podpirati — pa zbirajo in zbirajo ogromne rezervne fondе, mesto da bi stopale v nekako ospredje, kadar je treba spraviti v tir kako vелеvažno industrijalno podjetje. Po časopisih tarnamo in tarnamo, tuji nam pa pred nosom jemljejo najboljše kose kruha, nas pa silijo, da smo jim sluge. In kako smo slednjič še veseli in zadovoljni, ako nam kak tak tujec-pripenec kaže priazen obraz, ali pa izreka v svoji oholosti kako prijazno besedo!

Podlaga — trdna in prava — pravega, racijonalnega kmetijstva, posebno pa slovenskega, so po našem mnenju edino-le nasolidnem temelju sloneče pridobitne zadruge. Konguminskih podjetja, s katerimi je hotela kranjska katoliška narodna stranka osrečiti v dolgeve hiteče kranjsko prebivalstvo — niso pa niso za nas Slovence, kar nam kažejo le premnogi žalostni slučaji iz minolega časa na Kranjskem. Torej nam preostajajo edino le pridobitne zadruge in te so mlekarne.

Mlekarne na Slovenskem se sicer porajajo kakor gobe po dežju, a žal, da te mlekarne le nekako vegetirajo in hiraajo, in nekaj jih je že storilo žalosten konec! In bojimo se, da jim bo v kratkem sledilo še več — z manjšim ali večjim pompom. Krivde tem žalostnim pojavom pa nimamo iskati na dotičnih odbornikih in predaednikih, temveč edino le v sistemu ustanovljanja in nadaljnega razvoja vsega našega zadružnega gibanja, posebno pa, kar se tiče — mlekarne.

Našim mlekarnam manjka prave jedratne centralizacije! — Dokler te ne bo, odhajale bodo naše mlekarne druga za drugo v krtovo deželo, kljub vsem vrlinam priznane kvalitete mlečnih izdelkov slovenskih mlekarne.

Prva napaka naših mlekar je, da se vse upravlja po istem kopitu, o tem se ne gleda ne na kraj in ne na množino mleka. Naše mlekarne morajo si biti podobne kakor vinar vinarju. In to je zopet oni vzrok, kakor smo ga navedli že prej: centralizacije ni. Druga, istotako pogubna napaka je ta, da so naši kmetje premalo poučeni o pravem pogoju in o pravem pomenu obstanka naših mlekarne. — In vzrok? — Pomanjkanje jednotne centralizacije!

Kako se pri nas na Slovenskem sploh ustanovljajo mlekarne, bo gotovo znano vsem. Kak, v resnici za blagor vneti vaščan skliouje za to in to nedeljo ustanovni shod mlekarne, tiskana pravila se odobré, da se napravi načrt ali po kakem strokovnjaku, recimo od firme »Separator«, premnogokrat pa tudi po prvemu cestnemu inženirju, ki pa najdešče še pravega pojma nima o tem. Na to se naročajo ravnotaki stroji, ki jih ima sosednja mlekarne — in stvar je gotova! Ali sedaj še le pričinja pravi krvavi pot našim mlekarnam. Kam z robo? Hoja v Trst ali na Reko!

Tu se hodi iz prodajalne v prodajalno, a slednjič naj zahvali Boga dotični obrtnik, če odda gotovo množino mleka oziroma surovega masla. In cená? V gotovo izgubo! Doma se pa kupiči roba, da prostorov zmanjkuje, kmet ne dobiva plačila in slednjič je — polom pred vrati.

Seveda na izvažanje pa niti misliti ni, ker naše mlekarne niti niso vatvarjene za izvažanje, ker jim prav za prav primanjkuje vsega za izvažanje.

Brzjavna poročila.

Prihod novega srbskega odposlanca na Dunaj.

DUNAJ 11. (B) Danes je dospel semkaj nevoimenovani srbski odposlanec, Vučić.

Stanje naučnega ministra Hartela.

DUNAJ 11. (B) Biljetin o stanju ministra Hartela, izdan danes zjutraj, se glasi: Noč je prebil precej dobro. Kašelj ponehuje. Hropeče desnih pljuč ni več tako močno. Vnetje se manjša.

Na skrajnem Vztoku.

PETROGRAD 10. (B) Ruska brzjavna agentura poroča iz Port-Arturja: Giasi se, da neka tajna družba pripravlja ustajo v dolini reke Jungoc. Iz Petrograda in Rostova

na Donu došli so semkaj zastopniki nekatereh velikih trgovinskih trvdč, da sklenejo trgovinske zveze se skrajnim Vztokom.

Štrajk zidarjev v Opatiji.

VOLOSKO 11. (B) Radi diferenc v vprašanju dnin za zimske mesece so v ponedeljek stopili v štrajk vsi v Opatiji nahajajoči se zidarji, katerih je kakih 400. Štrajkoveci so prišli pred okrajne glavarstvo v Opatiji in so prosili za posredovanje. Okrajni glavar je še istega dne dosegel sporazumljenje, vsled tega so se delavci v torek podali zopet na delo. Nemirov ni bilo.

Štrajki na Španjskem.

MADRID 11. (B) Brzjavka prefekta v Huelva javlja: Število štrajkujočih rudarjev v Rio Tinto je naraslo na 7000. Mnogim delavcem je delo zabranjeno. Štrajkoveci so poskušali zaustaviti neki železniški vlak ter zapaliti neko zalogo žveplene kisline. — Prefekt se je podal v Rio Tinto v spremstvu 200 orožnikov.

Izgredi v Santandru.

MADRID 11. (B) V Santandru je nastopil mir. Med zadujimi izgredi so bile tri osebe ubite in 12 ranjenih.

Bolezen cesarja Viljelma.

POTSDAM 10. (B) Včerajšnji sprehod je na cesarja dobro uplival. Rana izgleda dobro in se pričinja manjšati.

Nova stranka na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 11. (B) Ogrska korespondenčna oisarna javlja: »Badapesti hirlap« javlja iz Kološvara, da stranka Deziderja Banffyja, ki se bo oficijelno nazivala »Nova stranka«, v nekoliko dneh objavi manifest do meščanov v Kološvaru, naj ustanove stranko. — V manifestu je rečeno, da je ta stranka potrebna, ker sedaj nedostaje za vlado sposobne opozicijske stranke, ki bi puščala na strani neplodne državopravne boje in ki naj bi vršila kontrolo v izrecno liberalni in narodni smeri. »Nova stranka« temelji na podlagi nagodbe od l. 1867. in nje končni cilj je: ustanova jednotne, enojezične ogrske narodne države.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN BUDNIK.

Lastnik konsorcijskega lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijskega lista »Edinost« v Trstu.

Grlobol, kašelj, nahač, upadanje glasu, katar itd. ozdravite z večkrat odlikovanimi

Prendinijevimi pastiljami

(od aluminirane sladke skorje)

koje izdeluje že nad 40 let P. Prendini v Trstu. Preskušene tukaj in na vnanjem od zdravniških oblastij, ter počaščene se zahvalami visokih oseb. Opazka: Varuje naj se ničvrednih ponarejanj ter zahteva vedno »Prendinijeve pastilje« katera se vdob v boljših lekarnah vsake dežele.

Kavarna ROSSI

ulica S. Giovanni št. 16.

Telofon št. 1632.

Odprta celo noč.

Bogat izbor tu- in inozenskih in slovenskih časnikov.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batí nikake konkurenca.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisane zadruge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost, zadržanost, kajti le se osuži v to nalašč pripravljenih prostorih a temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modernizirana, konkruciozna osea.

Album pohištva brezplačno

